شماره ۱۱۱۱۸۴
ت/ت ۶۴۷۰۶هـ
تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت صنعت، معدن و تجارت

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۶/۲۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط و به استناد بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تصویب کرد:

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌گردد و دستگاه‌های مقرر در سند موظف به اجرای اقدامات مربوط هستند.

محمدرضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت. (۲۰۲۸۵۳۳۰)

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ /ت۶۴۷۰۶هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور

۱- مقدمه:

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور به استناد بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، چارچوبی کلان و جامع برای پیشرفت صنعتی ایران در افق برنامه هفتم پیشرفت است که در راستای تحقق فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی در بهمن ماه سال ۱۴۰۰، مبنی بر ضرورت تدوین نقشه راهبردی صنعت به‌منظور مدیریت، هدایت، نظارت و حمایت از تولید ملی، طراحی شده است. هدف اصلی این سند، ترسیم خطوط راهبردی مشخص و ارائه مأموریت‌های محوری در حل ابرچالش‌های درونی و بیرونی بخش صنعت و همچنین بهره‌گیری از استعدادها و فرصت‌های بی‌شمار کشور است تا ضمن تقویت زیربناهای صنعتی، به بهبود کیفیت و ارتقای زنجیره‌های ارزش در صنایع مختلف کشور کمک نماید. این سند با هدف ایجاد انسجام سیاستی برای پیشرفت صنعتی کشور، هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف اقتصادی با بخش صنعت در سطوح کلان، بخشی و بنگاهی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوآوری و فناوری و ارتقای جایگاه تولیدات داخلی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی تهیه شده است تا بتواند ضمن پاسخگویی به نیازهای اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی کشور بر نقش محوری و توان بخش‌های غیردولتی و خصوصی در رفع ابرچالش‌های موجود و تبدیل آن به فرصت‌های نوآورانه اقدام کند و زمینه تحقق جهش صنعتی کشور و توسعه اقتصادی متوازن را نه تنها برای دوران برنامه هفتم پیشرفت بلکه برای پیشرفت و اقتدار بلندمدت اقتصاد ایران نیز فراهم آورد.

۲- تعاریف: در این سند، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- سند: سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور.

۲- پیشرفت صنعتی: دستیابی به تحول در بخش صنعت که بتواند بسترساز رشد اقتصادی پایدار در کشور شود. این پیشرفت باید چالش‌هایی مانند توسعه نامتوازن صنعتی، محدودیت‌های رقابت‌پذیری و دیگر ابرچالش‌های کلیدی را برطرف کند و از سوی دیگر، فرصت‌های موجود و آینده را به‌گونه‌ای اثربخش شناسایی و بهره‌برداری نماید تا منجر به ارتقای جایگاه صنعتی و اقتصادی کشور شود.

۳- صنایع کارخانه‌ای: عملیات تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد و قطعات و تبدیل آن‌ها به کالاها و مواد فراوری شده یا تکمیل شده و یا انجام خدمات در قالب یک بنگاه اقتصادی ـ صنعتی. گروه‌بندی آیسیک ۴ (ISIC4) متداول‌ترین نوع طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی است که بخش بزرگی از آن به صنعت - ساخت اختصاص دارد.

۴- زنجیره ارزش: مجموعه عملیات زنجیروار در یک صنعت در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، برای خلق ارزش.

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

۵- چالش: مشکلاتی پیچیده، نظام‌مند و در سطح جامعه (عمومی) هستند که لزوماً راه‌حل‌های واضح و تک‌بعدی ندارند.

۶- راهبرد صنعتی: به مجموعه‌ای از اقدامات و سیاست‌های صنعتی هماهنگ به‌شرح زیر اطلاق می‌شود:

الف - سیاست‌های عمودی (متمرکز بر رشته‌فعالیت‌های اولویت‌دار، فناوری‌ها، مکان‌ها یا مأموریت‌های خاص در راستای اهداف سند)

ب- سیاست‌های افقی (در راستای برخورداری همه بخش‌های اقتصادی).

پ- مداخلات دولت در طرف عرضه (با هدف ایجاد انگیزه در بخش‌ها و فعالیت‌های خاص).

ت- مداخلات دولت در طرف تقاضا (با هدف ایجاد فرصت‌های بازار جدید یا گسترش بازارهای موجود).

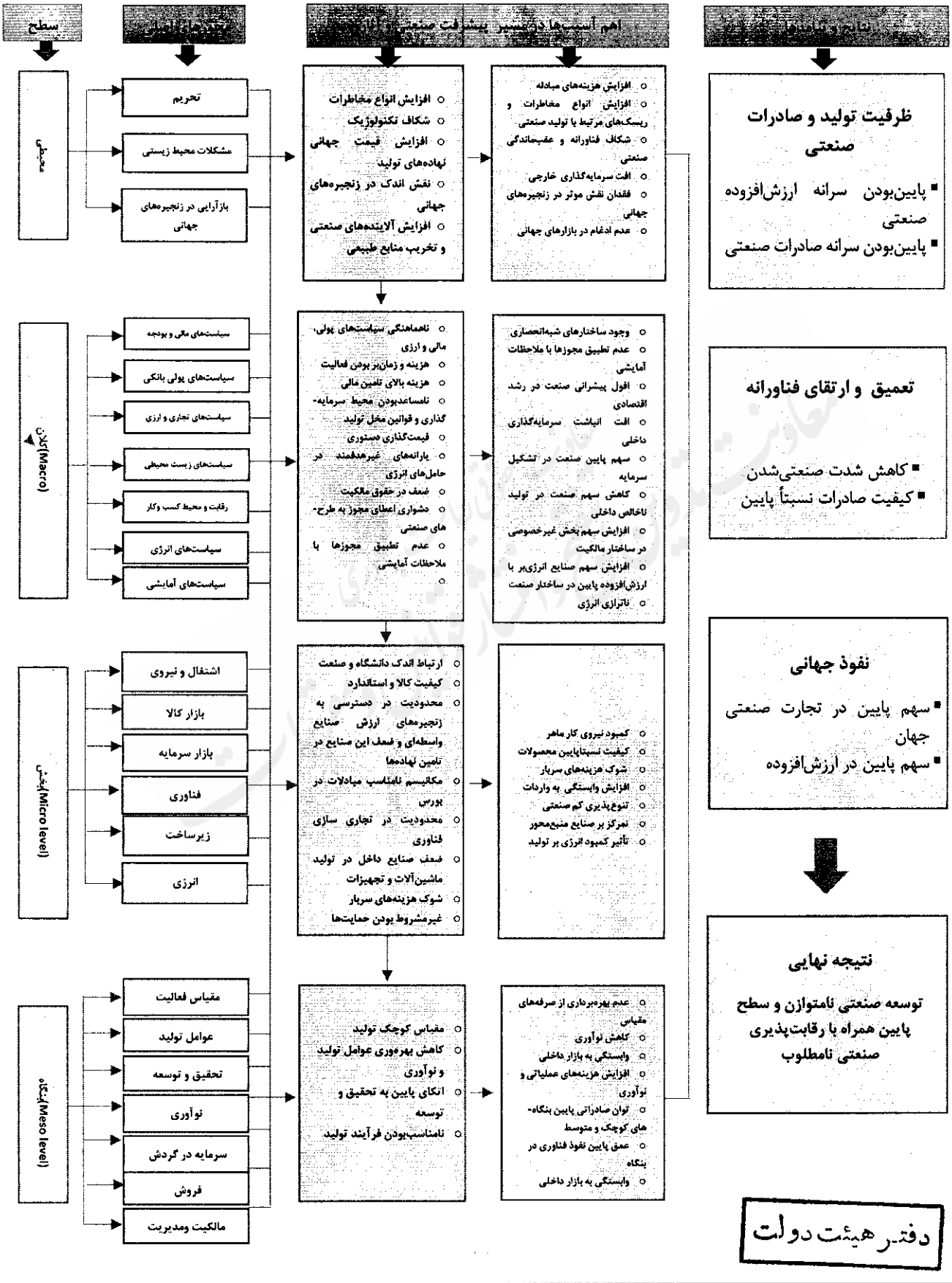
۷- کارگروه: کارگروه هماهنگی و اجرایی‌سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور موضوع بند (۱۳) این سند.

۸- سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار: سندی که مبتنی بر راهبردها، سیاست‌ها و مأموریت‌های مشخص شده در این سند، در بخش/رشته فعالیت‌های اولویت‌دار سند تدوین و در کارگروه به تصویب می‌رسد.

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

۳-آسیب‌شناسی تولید صنعتی در ایران

www.dotic.ir

۴- نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدید در پیشرفت صنعتی

نقاط قوت بخش صنعت
۱- رتبه نخست در منابع گازی و رتبه چهارم منابع نفتی در جهان. ۲- برخورداری از ۱۵ درصد از ذخایر معدنی شناخته شده جهانی. ۳- جایگاه نهم معادن سنگ آهن جهان (۲٪) دو درصد ذخایر) ۴- رتبه چهارم جهانی از منظر تنوع محصولات کشاورزی ۵- افزایش تعداد فارغ التحصیلان رشته‌های فنی و مهندسی ۶- رتبه ۲۸ ایران از منظر اندازه بازار خارجی از میان ۱۴۴ کشور جهان ۷- برخورداری از ۳۰ هزار بنگاه کوچک، متوسط و بزرگ ۸- برخورداری از بیش از ۷۰۰ شهرک صنعتی فعال
نقاط ضعف بخش صنعت (چالش درونی)
۱- تمرکز بر زنجیره‌های با ارزش افزوده پایین ۲- تنوع محدود در ساختار صنعتی ۳- عقب‌ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی) ۴- مشارکت پایین در زنجیره‌های ارزش صنعتی جهانی و منطقه‌ای ۵- عدم توسعه زنجیره ارزش در صنایع وابسته به منابع طبیعی و کاهش توان خلق ارزش افزوده تولیدات صنعتی ۶- سهم بالای رشته فعالیت‌های با فناوری پایین از ارزش افزوده و صادرات صنعتی ۷- بهره‌وری پایین نیروی کار صنعتی و کاهش توان اشتغالزایی بخش صنعت و خدمات متصل به آن ۸- تمرکزگرایی در توسعه صنعتی و عدم توسعه متوازن صنعت در مناطق مختلف کشور ۹- کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و محدودیت در ساختارهای آموزشی و پژوهشی در حمایت از پیشرفت صنعتی ۱۰- شکل‌گیری مقیاس صنعتی کوچک و عدم بهره‌مندی از صرفه‌های ناشی از مقیاس ۱۱- ضعف صنایع واسطه‌ای در سازماندهی شبکه تامین صنعتی ۱۲- آمادگی پایین فناورانه و وابستگی بالا به واردات و تجهیزات در بخش صنعت ۱۳- ضعف ابزارهای جذب سرمایه‌های خرد و کوچک در حمایت از پروژه‌های صنعتی ۱۴- فقدان ساختارهای مشترک برای توسعه برند ملی و کنسرسیوم‌های صادراتی ۱۵- وابستگی بالای بنگاه‌های صنعتی به تسهیلات بانکی کوتاه‌مدت و نبود تنوع ابزارهای مالی برای پروژه‌های توسعه‌ای
نقاط فرصت بخش صنعت
۱- رشد زیست‌بوم استارت‌آپی و دانش‌بنیان و وجود نیروی انسانی متخصص و جوان ۲- ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های قابل‌توجه در تولید صنعتی ۳- برخورداری از منابع غنی طبیعی (موادمعدنی، فلزات اساسی و نفت و گاز) ۴- ظرفیت‌های طبیعی ایران برای تولید انرژی‌های تجدیدپذیر ۵- موقعیت ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک ایران در منطقه و همکاری با سایر کشورها
نقاط تهدید بخش صنعت (چالش بیرونی)
۱- خروج سرمایه‌های صنعتی به دلیل ناپایداری اقتصاد کلان و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع مالی ۲- ناهماهنگی سیاست‌های کلان از جمله سیاست‌های پولی، مالی، ارزی و تجاری در تحقق پیشرفت صنعتی ۳- حمایت‌های غیرمشروط و تمرکز بنگاه‌های کشور به بازار داخلی و کم‌توجهی به توان رقابت‌پذیری و صادرات ۴- وجود مخاطرات و تنش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای همچون تحریم و جنگ ۵- افول انباشت سرمایه در صنعت و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع ۶- ناترازی انرژی؛ افزایش فشار ناشی از محدودیت‌های ناشی از دسترسی به انرژی (برق وگاز) ۷- بحران آب و تامین امنیت غذایی ۸- تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی ۹- کمبود ظرفیت زیرساخت‌های لجستیکی در پشتیبانی از تولید ۱۰-تداوم شرایط تولید زیرظرفیت به واسطه رکود صنعتی و کمبود تقاضای جهانی

دفتر هیئت دولت
www.dotic.ir

۵- اهداف کلان:

اهداف کلان سند بر اساس چالش‌های موجود و همچنین اصول مصرح در بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، به شرح جدول زیر است:

ناظر به چالش	ناظر به اهداف کلان
از تمرکز بر زنجیره‌های با ارزش‌افزوده پایین	به توسعه زنجیره‌های ارزش و افزایش عمق ساخت داخل
از تنوع محدود در ساختار صنعتی	به توسعه تولیدات متنوع، رقابت‌پذیر و صادرات‌محور
از عقب‌ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی)	به ارتقای جایگاه جهانی با افزایش صادرات محصولات دانش‌بنیان و گسترش فناوری‌های نوین
از ناترازی انرژی	به استقرار صنایع سبز، ارتقای بهره‌وری انرژی و استفاده از منابع تجدیدپذیر
از بحران آب و تأمین امنیت غذایی	به کشاورزی صنعتی و افزایش بهره‌وری آب
از تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی	به کاهش آثار مخرب صنعتی‌شدن و استقرار اقتصاد چرخشی

۶- چشم انداز سند:

تبدیل ایران به کشوری تأثیرگذار در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای در بخش/ رشته فعالیت‌های صنعتی دارای مزیت و اولویت‌دار

۷- خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند :

دراجرای بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ و با توجه به تأکید رهبر معظم انقلاب بر تدوین نقشه راهبردی صنعت، خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- رعایت معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن؛
۲- کاهش خام‌فروشی و توسعه زنجیره‌های ارزش اولویت‌دار؛
۳- تحرک‌بخشی صادرات، انتشار فناوری‌های نوین و تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور؛
۴- ارتقای ارزش افزوده، تنوع‌بخشی و حضور در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای؛
۵- افزایش تاب‌آوری و پایداری در مواجهه با تحولات جهانی و منطقه‌ای؛
۶- تقویت نقش سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، هدایتگری، تسهیلگری و نظارت دولت در رفع موانع پیشرفت صنعتی؛
۷- توسعه نوآوری، هوشمندسازی و همگرایی رقومی؛
۸- ارتقای رقابت‌پذیری و شکل‌گیری واحدهای بزرگ مقیاس و خوشه‌های صنعتی؛
۹- تقویت سرمایه انسانی و بهبود شاخص‌های رفاه؛
۱۰- ارتقای زنجیره‌های ارزش و افزایش سهم صنعت در رشد اقتصادی؛
۱۱- افزایش مشارکت بخش غیردولتی و آحاد مردم در پیشرفت صنعتی؛
۱۲- رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، توسعه صنایع سبز و ارتقای بهره‌وری انرژی؛
۱۳- تقویت فرهنگ صنعتی و تقویت برند ملی.

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

۸- الگوی مورد استفاده در سند (راهبرد صنعتی مأموریت‌محور)

الگوی مورد استفاده در این سند، راهبرد صنعتی مأموریت‌محور است. در این راستا، مأموریت‌هایی برای رفع چالش‌ها بر اساس اهداف کلان در بخش پنجم و ضمن بهره‌گیری از مهم‌ترین فرصت‌های کشور، زمینه مشارکت عمومی - خصوصی و همکاری‌های بین‌سازمانی در جهت پیشرفت صنعتی کشور را با تأکید بر نقش‌آفرینی بخش‌های غیردولتی و خصوصی و رشته‌فعالیت‌های مختلف در زمان‌بندی معین فراهم می‌آورد. بخش‌های اصلی راهبرد صنعتی مأموریت محور عبارت است از:

۱- تعیین مأموریت‌ها متناسب با چالش‌های موجود.

۲- تعیین بخش‌ها و رشته صنعت‌های اولویت‌دار متناسب با مأموریت‌ها.

۳- تعیین سیاست‌های حمایتی و پروژه‌ها برای تحقق مأموریت‌ها.

۹- مأموریت‌ها:

به منظور ایجاد زیست‌بومی پویا و پایدار برای رفع چالش‌های اقتصادی و صنعتی با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در کشور، این سند بر انجام مأموریت‌های زیر تمرکز دارد:

۱- توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزآوری با تاکید بر صنایع معدنی و نفت پایه.

۲- متنوع‌سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه‌ای با فناوری متوسط.

۳- توسعه صنایع و فناوری‌های پیشرفته با تمرکز بر پنجره‌های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی.

۴- رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی.

۵- افزایش بهره‌وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی.

۶- توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظورکاهش تنش‌های زیست محیطی.

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

۱۰-رشته صنعت‌ها/بخش‌های اولویت‌دار، اهداف کلی و راهبردها متناسب با مأموریت‌های سند به شرح جداول زیر است:

مأموریت اول. توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزآوری با تاکید بر صنایع معدنی و نفت پایه			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
معدن و فلزات اساسی	توسعه زنجیره ارزش معدنی با محوریت توسعه اکتشافات و ارتقای فناوری	توسعه اکتشاف در معادن	آزادسازی پهنه‌ها از انحصار دولتی سرمایه‌گذاری در فناوری های ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه اکتشاف
		ارتقای استخراج و فراوری مواد معدنی	نوسازی و بهینه‌سازی زنجیره استخراج و فرآوری با تمرکز بر فناوری‌های پیشرفته سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پیشرفته فرآوری و استخراج
		توسعه صنایع معدنی با تاکید بر زنجیره مس و عناصر نادر خاکی	ساماندهی مجوزها و فرایندهای معدنی و صنایع معدنی تنوع‌بخشی به روش های تامین مواد اولیه صنایع از محل بازیافت، قراضه، باطله ها، ذخایر کم عیار، از محل جایگزینی و تنوع بخشی مواد معدنی توسعه ظرفیت‌های بخش خصوصی در فعالیت‌های معدنی
صنایع پایین‌دست نفت، گاز و پتروشیمی	تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالاتر و توسعه زنجیره ارزش	پرهیز از خام‌فروشی و تقویت توان ارزش‌زایی در حلقه‌های تولید	تکمیل خلأهای زنجیره ارزش داخلی توسعه صادرات محور با ارزش‌افزوده بالاتر حمایت‌های هدفمند و مشروط در راستای ارتقای نوسازی و ارتقای فناوری واحدهای پتروشیمی
		تحول در ساختار نهادی و راهبری صنعت	تشکیل نهاد تنظیم‌گر بخشی و ایجاد هماهنگی در بخش‌های مختلف زنجیره
		توسعه زیرساخت‌ها و فناوری در صنعت پتروشیمی	توسعه مراکز تحقیقاتی تخصصی در جهت افزایش قابلیت‌های فناورانه در صنعت پتروشیمی تقویت همکاری‌های بین‌المللی در زمینه انتقال فناوری و نوآوری حمایت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴/ت۶۴۷۰۶هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

مأموریت دوم. متنوع‌سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه‌ای با فناوری متوسط

رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
لوازم خانگی	توسعه تولیدات هوشمند و سبز با محوریت افزایش عمق ساخت داخل و جذب فناوری	افزایش عمق ساخت داخل و کاهش وابستگی به واردات	ایجاد و تقویت برندهای شاخص ملی با هدف توسعه صادرات توسعه خوشه‌های صنعتی و تقویت زنجیره تأمین داخلی قطعات بازنگری در تعرفه‌های وارداتی لوازم خانگی در جهت توسعه صادرات
		تقویت رقابت‌پذیری داخلی و خارجی	توسعه مراکز تحقیق و توسعه و طراحی لوازم‌خانگی هوشمند و کم‌مصرف بهره گیری از ظرفیت‌های همکاری‌های بین‌المللی مشترک با هدف انتقال فناوری تشکیل شرکت‌های مدیریت صادراتی و کنسرسیوم‌های صادراتی با برند واحد ساخت ایران
نساجی و پوشاک	تمرکز بر توسعه برندهای بزرگ و توسعه صادرات	بهره‌گیری از صرفه‌های مقیاس	توسعه خوشه‌های صنعتی و ایجاد زنجیره تأمین یکپارچه ادغام و تملک شرکت‌های کوچک و متوسط مقیاس
		توسعه بازارهای داخلی و صادراتی و گسترش برندهای داخلی	گسترش همکاری‌های تجاری با کشورهای منتخب از طریق موافقت‌نامه‌های دوجانبه و چندجانبه برای تأمین مواد اولیه همکاری با برندهای خارجی و تولید مشترک رقابت‌پذیر تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی با برند واحد "ساخت ایران" افزایش تنوع در ترکیب سبد و مقاصد صادراتی ایجاد مراکز طراحی در اتصال به مراکز طراحی معتبر بین‌المللی
		ایجاد و توسعه زیست‌بوم نوآوری	افزایش ظرفیت‌های تولید با استفاده از فناوری‌های مدرن سرمایه‌گذاری در تحقیق‌وتوسعه
خودرو و قطعه‌سازی خودرو	توسعه برند داخلی در صنعت خودروسازی مبتنی بر رقابت‌پذیری بین‌المللی	اصلاح ساختار مالی/ اقتصادی شرکت‌های خودروساز	بهره‌گیری از تنظیم قیمت به جای قیمت‌گذاری دستوری واگذاری تصدی‌گری صنعت خودرو به بخش خصوصی از طریق اجرای کامل اصل ۴۴
		افزایش تولید و عمق ساخت داخل	ادغام و تملک قطعه‌سازان کوچک برای ایجاد واحدهای بزرگ‌مقیاس
		بهبود کیفیت و رقابت‌پذیری خودروهای تولیدی	تقویت زیست‌بوم نوآوری با مشارکت شتاب‌دهنده‌های فناوری انطباق با استانداردهای جهانی از طریق دریافت گواهینامه‌های ایمنی و زیست‌محیطی
		سرمایه‌گذاری مشترک در گسترش زیرساخت‌های تولید و تحقیق‌وتوسعه و انتقال فناوری‌های نوین	تولید و صادرات محصول مشترک در قالب مشارکت‌های راهبردی با سایر کشورها در زنجیره ارزش تقویت زیست‌بوم نوآوری و فناوری از طریق ایجاد هم‌افزایی با سایر کشورها
ماشین سازی	ارتقای تولید و توانمندی در	توانمندسازی واحدهای تولیدی ماشین‌سازی	افزایش ظرفیت تولید و به روز رسانی فناوری‌های تولید توسعه ماشین‌آلات تخصصی در حوزه‌های نفت، گاز و کشاورزی تمرکز بر تولید تجهیزات تخصصی برای صنایع اولویت‌دار نوسازی ماشین‌آلات خطوط تولید (صنایع اولویت‌دار) در راستای تحریک تقاضا تقویت زنجیره تأمین از طریق خوشه‌سازی منطقه‌ای و تشکیل کنسرسیوم ماشین‌سازان

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

شماره ۱۱۱۱۸۴ ابت ۶۴۷۰۶هـ
تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

مأموریت دوم. متنوع‌سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه‌ای با فناوری متوسط			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
	صنعت ماشین‌سازی	توسعه ابزارهای تأمین مالی نوین، تضامین بانکی و بیمه‌ای	حمایت از ایجاد نهادهای تأمین مالی و ایجاد ساختار بیمه‌ای برای کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و تضمین تولید ماشین‌آلات و تجهیزات بومی
		توسعه بازار داخلی و خارجی	تسهیل فرایند صادرات و اصلاح مقررات و دستورالعمل‌ها گسترش مشارکت‌های بین‌المللی با تأکید بر تولید و تحقیق و توسعه مشترک و انتقال فناوری
صنایع فراساحلی	تقویت اقتصاد دریامحور و گسترش زنجیره ارزش بازار داخلی	افزایش توان ساخت داخل و تبدیل ایران به مرکز تعمیرات و اوراق کشتی در منطقه خلیج‌فارس	نوسازی ناوگان دریایی مدیریت پسماندهای خطرناک و بازیافت کشتی نوسازی زیرساخت‌های تعمیراتی و توسعه خدمات مرتبط با تعمیرات و اوراق کشتی تولید تجهیزات دریایی راهبردی
خدمات فنی- مهندسی	تقویت جایگاه ایران در بازارهای بین‌المللی	توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی	توسعه صادرات خدمات فنی-مهندسی با بهره‌گیری از ظرفیت پیمان‌های دوجانبه یا چندجانبه نظیر اوراسیا، شانگهای و بریکس حمایت از صدور بیمه‌نامه و تضامین به نام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ ..... ت ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

مأموریت سوم. توسعه صنایع و فناوری‌های پیشرفته با تمرکز بر پنجره‌های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
تجهیزات پزشکی	ارتقای جایگاه ایران در منطقه به لحاظ تولید و صادرات تجهیزات پزشکی	افزایش توان رقابتی و تولید داخلی	تقویت زیرساخت‌های تولید و ارتقای فناوری و نوآوری در تولید تجهیزات پزشکی سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه تقویت زنجیره تأمین داخلی و توسعه صنایع بالادستی (کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه) حمایت از تحریک تقاضای داخلی حمایت‌های هدفمند و مشروط (ارزی، تعرفه‌ای و ...) در راستای ارتقای فناوری و افزایش صادارت
		توسعه صادرات تجهیزات پزشکی به بازارهای خارجی	حمایت از ثبت پتنت در بازارهای هدف استانداردسازی تجهیزات پزشکی در سطح منطقه‌ای و ایجاد توافق منطقه‌ای در کشورهای همسایه توسعه برندهای ایرانی با کیفیت رقابتی و قیمت مناسب برای جذب بازارهای جهانی
تولید نرم‌افزارها، پلتفرم‌های فناوری‌های پیشرو و ماشین‌های هوشمند	توسعه زیرساخت‌های فناوری و اقتصاد دیجیتال	گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال	گسترش مراکز انقلاب صنعتی چهارم جهت الگوسازی و هدایت گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال بازتنظیم سیاست‌ها برای حمایت از افزایش ظرفیت جذب و دیجیتالی‌شدن صنایع
		تقویت رقابت‌پذیری	پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی حوزه اقتصاد دیجیتال اصلاح نظام ثبت اختراع و و حمایت از تولید محصولات صنعتی بر پایه پتنت‌های مراکز داخل افزایش همکاری‌های بین‌المللی در زمینه تحقیق‌وتوسعه و اتصال به شبکه‌های بین‌المللی توسعه خوشه‌سازی و استفاده از ظرفیت‌های مقیاس
دارو	تقویت خودکفایی و رقابت‌پذیری با تأکید بر نوآوری، تحقیق‌و توسعه، و ارتقای استانداردهای کیفیت در تولید دارو	توسعه زنجیره ارزش تولید و ارتقای رقابت‌پذیری	سرمایه‌گذاری در تولید مواد مؤثره دارویی و تجهیزات مورد نیاز در صنعت داروسازی تقویت تحقیق و توسعه و ارتقای همکاری بین دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و صنعت بازسازی و نوسازی صنایع داروسازی برای ارتقای کیفیت محصولات و افزایش رقابت‌پذیری
		نفوذ در بازارهای صادراتی و افزایش سهم از بازارهای جهانی	ارتقای تدریجی استانداردها و پروتکل‌های اخذ مجوز تولید به سطح بازارهای صادراتی حمایت از شرکت‌های مدیریت صادراتی و کنسرسیوم‌های صادراتی
میکروالکترونیک	توسعه زنجیره راهبردی میکرو الکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه	ایجاد زیست بوم تحقیق و توسعه پیشرفته در صنعت میکروالکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین	توسعه زنجیره ارزش طراحی تراشه و تمرکز بر طراحی تراشه‌های پرکاربرد تجاری‌سازی و صادرات طراحی تراشه از طریق مشارکت در پروژه‌های بین‌المللی ایجاد دسترسی پایدار به Fab خارجی سرمایه‌گذاری و توسعه معادن و صنایع مرتبط با تولید مواد اولیه میکروالکترونیک

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ /ت۶۴۷۰۶هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

مأموریت چهارم: رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
کشاورزی و امنیت غذایی	توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی	افزایش سهم محصولات کشاورزی فرآوری شده	توسعه کشت و صنعت‌های بزرگ با فناوری‌های بهره وری آب توسعه فناوری و نوآوری در کشاورزی اصلاح نظام توزیع و بازاررسانی
صنایع غذایی	توسعه صادرات و تقویت برند ایرانی	تقویت کیفیت محصولات و توسعه برند	وضع استانداردهای دقیق و مطابق با آخرین استانداردهای جهانی حمایت از ایجاد مراکز فرمولاسیون و تولید نوآورانه محصول تقویت برندهای ایرانی و افزایش اعتبار جهانی محصولات
		تقویت و بهبود همکاری‌های بین بنگاهی و افزایش قدرت رقابت‌پذیری	ادغام و تملک بنگاه‌های کوچک و متوسط جهت ایجاد بنگاه‌های بزرگ‌تر و بهره‌گیری از صرفه‌های مقیاس حمایت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری از طریق همکاری‌های بین بنگاهی
		توسعه و گسترش صادرات و روابط تجاری بین‌المللی	چابک‌سازی زنجیره تأمین از طریق عقد توافقات تجاری بلندمدت با تأمین‌کنندگان بزرگ جهانی و منطقه‌ای برای تضمین تأمین به‌موقع مواد اولیه با قیمت مناسب ارتقای توان تولیدی بنگاه‌ها برای هم‌پیوندی به زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی

مأموریت پنجم: افزایش بهره وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
انرژی	افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی و رفع ناترازی انرژی	کاهش مصرف انرژی در صنایع و بهینه‌سازی تقاضا	تدوین استانداردهای ملی برای کاهش مصرف انرژی در صنایع و نظارت بر رعایت آن‌ها هوشمندسازی تجهیزات سرمایش و گرمایش و تجهیزات تولیدی انرژی بر در صنایع بازنگری در توسعه صنایع کشور مبتنی بر تنوع‌بخشی به سبد مصرف انرژی اصلاح سیاست‌های قیمتی و غیرقیمتی در صنایع انرژی‌بر
		مشارکت صنایع در کاهش مصرف انرژی سایر بخش‌ها	مشارکت صنایع در مدیریت تقاضا در ساعات اوج مصرف و توسعه بازارصرفه‌جویی
		توسعه صنایع مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و بهبود ناترازی انرژی	داخلی‌سازی تجهیزات نیروگاه‌های تجدیدپذیر توسعه صنایع انرژی نو مانند پنل‌های خورشیدی و کالاهای کم‌مصرف،
		مشارکت در افزایش عرضه انرژی	سرمایه‌گذاری در میادین کوچک گازی و طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه به‌منظور افزایش ظرفیت تولید با تاکید بر صنایع انرژی بر توسعه ذخیره‌سازی گاز طبیعی در مخازن روزمینی سرمایه‌گذاری در تبدیل نیروگاه‌های گاز به سیکل ترکیبی

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

مأموریت ششم: توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظور کاهش تنش های زیست محیطی			
رشته صنعت/ بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
بازیافت	توسعه صنعت بازیافت به منظور کاهش فشارهای فزاینده بر محیط زیست	ایجاد زیست بوم یکپارچه و نوآورانه در صنعت بازیافت	کاهش انحصار و تقویت رقابت در صنعت بازیافت تقویت همکاری‌های بین‌المللی در راستای انتقال فناوری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی حمایت از شرکت‌های بازیافت و استارتاپ‌ها برای توسعه زیرساخت‌های جدید و استفاده از فناوری‌های نوین در فرایندهای بازیافت

۱۱- اهداف کمی:

اهداف کمی این سند منطبق بر سنجه‌های عملکردی ماده (۲) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تعیین می‌شود:

سنجه عملکردی	رشد متوسط سالانه
رشد بهره‌وری کل عوامل تولید	(٪۲,۸) درصد (سهم ۳۵ درصدی در تأمین رشد اقتصادی)
رشد بخش صنعت	(٪۸,۵) درصد
رشد بخش معدن	(٪۱۳) درصد
رشد صادرات غیرنفتی	(٪۲۳) درصد

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

۱۲- الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی

به منظور اجرایی‌شدن راهبردها و سیاست‌های رشته فعالیت‌ها و بخش‌های اولویت‌دار و مأموریت‌های مندرج در این سند در مسیر پیشرفت صنعتی و بهره‌گیری از فرصت‌های پیشرو، الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی به شرح جدول زیر تعیین می‌گردد:

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
اقتصادی	تعرفه بیمه و مالیات	اصلاح نظام تعرفه‌ای در صنایع اولویت‌دار بازنگری و تسهیل نظام مالیاتی و بیمه‌ای متناسب با صنعت	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	بازار کار و ارتقای بهره‌وری	بازنگری در قانون کار (یا نحوه اجرای آن) در راستای افزایش بهره‌وری نیروی کار فعال‌سازی ظرفیت‌های بلااستفاده در واحدهای صنعتی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان استاندارد ملی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	ارز	حمایت از واردات در مقابل صادرات توسط بنگاه‌های اقتصادی حمایت از کاهش پیمان سپاری ارزی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	اعتبار	تامین مالی افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی و ضمانتی در حوزه تولید و سرمایه‌گذاری تعریف و اتمام پروژه‌های زیر ساختی مرتبط با پیشرفت صنعتی (موارد زیرساختی چون آموزش، سلامت، مسکن، حمل و نقل و ارتباطات)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
	تأمین مالی	توسعه فعالیت شبکه بانکی در داخل و خارج از کشور ایجاد نهاد ارتقای سرمایه‌گذاری متنوع‌سازی منابع مالی برای تقویت اهداف پیشرفت صنعتی ایجاد و توسعه نظام تأمین مالی زنجیره ارزش برای رشته صنعت‌های منتخب	سازمان برنامه و بودجه کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی
	نظام بانکی	هدایت اعتبارات بانکی به صنایع اولویت‌دار توسعه بانکداری تخصصی در بخش صنعت (تامین مالی تخصصی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت
	توزیع درآمد	بهبود توزیع درآمد بین عوامل در زنجیره تولید تا م صرف در را ستای تکالیف بند (۸) ماده (۱۱۹) قانون برنامه: اصلاح نظام توزیع برای سهم بری براساس ارزش افزوده ایجاد شده در زنجیره حذف واسطه‌ها در نظام توزیع برای افزایش سهم عوامل اصلی تولید از درآمدها	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت جهاد کشاورزی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
فناوری	ارتقای فناوری	رفع موانع رشد شرکت‌های دانش بنیان دارای فناوری متوسط مقیاس ایجاد نهادها یا پلتفرم‌های همجوشی فناوری بین شرکت‌های ایرانی و خارجی در حوزه فناوری‌های پیشرفته و نوظهور ایجاد نظام حمایت از به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته آموزش و ارتقای سطح دانش و مهارت سرمایه انسانی در حوزه فناوری‌های نوظهور ایجاد مناطق تخصصی جذب سرمایه انسانی هوشمند و استعدادهای داخلی و جهانی در اتصال به شبکه جهانی فناوری	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

شماره ۱۱۱۱۸۴/ت۶۴۷۰۶هـ
تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۳

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
	تحقیق‌و توسعه	حمایت از فناوری‌های بزرگ مقیاس دارای سرریز بالا به بنگاه‌های صنعتی حمایت از تحقیقات کاربردی و طرح‌های دانش‌بنیان در صنایع	معاونت علمی، فناوری و دانش‌بنیان رئیس‌جمهور	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	زیرساخت فناوری	توسعه سکوها و نهادهای پشتیبان نوآوری و فناوری به‌ویژه فناوری‌های دیجیتال در سطح رشته صنعت‌ها تسهیل حضور و استقرار شرکت‌های پیشروی خارجی در حوزه فناوری تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی برای تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های نسل چهارم	معاونت علمی، فناوری دانش‌بنیان رئیس‌جمهور	وزارت صنعت، معدن و تجارت
پایداری و تاب‌آوری	محیط زیست	اعمال عوارض/مالیات برای تولید آلاینده‌های زیست‌محیطی و مشوق‌های کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی	وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان حفاظت محیط زیست
	تکانه‌های بیرونی (تحریم، شوک فناورانه و غیره)	بالابردن تاب‌آوری زنجیره ارزش از طریق شناسایی زنجیره‌های تحریم‌پذیر و تلاش برای ساخت داخل توسط سازمان‌های توسعه‌ای تأمین پایدار مواد اولیه و نیم‌ساخته مورد نیاز بخش صنعت از طریق تعامل با سایر کشورها تقویت فرآیندهای یادگیری و توسعه قابلیت‌های فناورانه در رشته فعالیت‌های اولویت‌دار برگزیده صنعتی	وزارت امور خارجه وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت راه و شهرسازی سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	شبکه‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی	ایجاد توافقات منطقه‌ای و جهانی به‌منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی اصلاح نقایص قانونی و سیاستی سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی متناسب با توسعه شبکه‌های ارزش منطقه‌ای صنعت توسعه زیرساخت‌های تجاری، ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی انعقاد توافقات تجاری - اقتصادی منطقه‌ای برای شکل‌دادن به شبکه‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی با مشارکت بنگاه‌های کشور	وزارت امور خارجه وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت راه و شهرسازی سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
فراگیری	سرمایه انسانی	حمایت از جذب نخبگان ایرانی خارج از کشور ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای شاغلان صنعت آموزش خلاقیت و نوآوری و درک صنعتی از دوره‌های پیش‌دبستانی و آموزش عمومی ارتقای کیفی مهارت‌های حرفه‌ای شاغلین بخش صنعت در قالب الگوی سه‌جانبه دولت - بخش خصوصی – دانشگاه توسعه نهادهای آموزش مهارتی در حوزه‌های مرتبط با انقلاب صنعتی چهارم	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وزارت آموزش و پرورش	وزارت صنعت، معدن و تجارت سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	افزایش همکاری‌های صنعتی	حمایت از شرکت‌های بزرگ برای رقابت منطقه‌ای و جهانی اتصال بنگاه‌های کوچک و متوسط به بنگاه‌های بزرگ تقویت رقابت و کاهش انحصار توسعه خوشه‌های صنعتی برمبنای تکالیف بند «ح» ماده (۴۸) گسترش همکاری‌های بین‌المللی برای انتقال فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران شورای ملی رقابت سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴/ت ۶۴۷۰۶هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۲۳

۱۳- چارچوب نهادی و اجرایی سند:

۱- به منظور نظارت و تسهیل فرآیندهای مندرج در سند و تصویب پیشنهادهای لازم با رعایت قوانین و مقررات مربوط کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس کارگروه)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر جهاد کشاورزی، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور و رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه در چهارچوب قوانین پس از تصویب هیئت وزیران لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره - دبیرخانه کارگروه، وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد مکلفند:

الف- مبتنی بر راهبردها، سیاست‌ها و مأموریت‌های مشخص شده در این سند، «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار» را ظرف شش ماه برای تصویب به کارگروه ارائه دهد. لازم است چارچوب سند بخشی متضمن بخش‌های زیر باشد:

الف - تبیین وضع موجود و آسیب‌شناسی.

ب- خطوط راهبردی.

پ- شاخص‌های کمی.

ت- سیاست‌های اجرایی و برنامه اقدام متناسب با راهبردهای سند.

ث- تعیین طرح (پروژه)های پیشران دولتی و اولویت‌دار غیردولتی.

ج- برنامه تقسیم کار ملی.

چ- الزامات اجرای «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دارصنعتی» (زیرساخت‌ها/منابع مالی و منابع بودجه‌ای)

۳- متناسب با الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی مندرج در بند (۱۲) این سند، دستگاه‌های اجرایی در بازه زمانی شش ماهه پس از ابلاغ این سند و در هماهنگی با سیاست‌های سند بخشی، سازوکارهای اجرایی در خصوص سیاست‌های افقی را به کارگروه جهت بررسی و تصویب در کارگروه و هیئت وزیران ارسال نمایند.

دفتر هیئت دولت

www.dotic.ir